

Armand Pueyo i Jornet vestit de miliciant. Fotografia cedida pel seu fill Albert Pueyo Tartera.

ARMAND PUEYO JORNET

DEPORTAT 1941

ASSASSINAT 1941

GUSEN

Armand Pueyo Jornet va néixer a Vilanova i la Geltrú el 22 de juny de 1906. Fill de Francisco Pueyo i Dolores Jornet, casats el 1904 a l'església de Sant Antoni, la família va viure al carrer de la Llibertat, 12, de Vilanova i la Geltrú.

Armand no consta al *Llibre de Baptismes* de l'Arxiu Parroquial de Sant Antoni Abat perquè segurament va ser batejat a Baix a Mar, ja que segons padró de 1913 vivien al carrer Llibertat, 16, i això ja pertany a la parròquia de mar. En canvi, el seu germà Salvador, que va néixer el 1910 sí que va ser batejat a l'església de Sant Antoni Abat. El darrer domicili registrat de la família a la localitat, segons el cens de 1920, és al mateix carrer de la Llibertat, 12.

Pueyo estudià peritatge a l'Escola Industrial, on va rebre diversos premis segons el *Diari de Vilanova* de 1920, 1921 i 1922. També va formar part de l'equip de redacció del *Butlletí de l'Associació d'Alumnes Obrers de l'Escola Industrial de Vilanova i Geltrú*, on publicà diversos articles a la secció literària. A finals de 1925, segons consta al mateix butlletí, es va traslladar a Manresa amb tota la família, pares i germans (Salvador i Clara) per desenvolupar un càrrec relacionat amb la seva professió: *'Ha deixat de pertànyer a aquesta Redacció, amb motiu d'haver-se traslladat a Manresa per a desempenyar un càrrec relacionat amb la seva professió de Pèrit tèxtil, en una entitat industrial de l'esmentada ciutat, el nostre estimat company NArmand Pueyo i Jornet, a qui desitgem tota mena de prosperitats en la seva nova residència, esperant, ensems, que seguirà honrant aquestes columnes amb la seva col·laboració.* (*Butlletí de l'Associació d'Alumnes Obrers de l'Escola Industrial de Vilanova i Geltrú*, octubre de 1925). El trasllat el constata el padró general de veïns de 1925 de la ciutat de Manresa, on apareix tota la família empadronada.

Al cap de pocs anys, el 1930, en tenim referència a Caldes de Montbui, on es trasllada per treballar de contramestre a la fàbrica Ortadó i Cortés, constant al padró de la dita localitat. Un cop a Caldes fou molt significativa la seva tasca en els diversos cercles intel·lectuals i culturals, la qual cosa es pot constatar en diverses publicacions periòdiques de la comarca del Vallès Oriental. Va ser en aquella època quan es casà (1932) amb Soletat Tartera i Vilanova i tingué dos fills, Eugènia i Albert.

Quan va començar la Guerra Civil, Armand Pueyo tenia uns trenta anys i estava afiliat al Partit Socialista de Catalunya, que més tard va ser el PSUC. Amb la formació de les unitats de milicians de voluntaris es va enrolar en una columna amb més companys de Caldes, situant-se al front d'Aragó. La seva darrera visita a la família fou el 1938. Seguidament, a les acaballes de la guerra es va exiliar passant pels camps francesos d'Argelers i Setfont, des d'on va escriure diver-

ses cartes a la família. Segons el Banc de la Memòria Democràtica, també consta com a inscrit al camp francès de Vernet d'Arieja. El novembre de 1939 sabem que formava part de la 22a Companyia de Treballadors Estrangers (CTE), on desenvolupava treballs "de pic i pala". Al maig de 1940, consta com a intèrpret entre els responsables francesos i espanyols.

Desconeixem on fou arrestat, però sabem que fou empresonat, per les tropes alemanyes, a l'Stalag VIII-C situat a Zagan (Polònia) amb matrícula 57141, i seguidament a l'Stalag XII-D situat a Trèveris (Alemanya), d'on en sortia el 22 de gener de 1941 amb tren des de la mateixa localitat. Tres dies després feia entrada al camp de Mauthausen amb matrícula 3166. Al cap dos mesos, el 29 de març, era traslladat al camp de Gusen, amb matrícula 11642, on moria el 16 de maig de 1941, al voltant d'un quart de vuit del matí, a l'edat de 34 anys, tal com consta al *Todfallsaufnahme* (certificat de mort) custodiat a Arolsen Archives.

Dins la família Pueyo Jornet també la seva germana Clara, nascuda el 1914 a Vilanova i la Geltrú, fou activista del PSUC i de l'Associació d'Amics de l'URSS i del Socors Roig Internacional, motiu pel qual s'exilià el 1939. Empresonada a la Presó de Dones de les Corts de Barcelona el 1941, va ser torturada fins que al 1943 n'aconseguí escapar. Aquest fet va ser conegut com "el Gran Vuelo", organitzat pel Partit Comunista i del qual la cineasta Carolina Astudillo (2014) en feu un documental. L'altre germà, Salvador, també anà al front i morí, pel que va poder saber posteriorment la família, a l'hospital de Figueres.

La família Pueyo Tartera no va saber fins l'any 1952 que Armand havia mort al camp de concentració de Gusen, feia deu anys que vivien a Barcelona. L'última carta que la família rebé és de principis de gener de 1941 des de l'Stalag VIII-C.